

לכל השבת דכשנאסרו לא הי' שם מחיצות כלל ועכשיו נעשה מוקף מחיצות: [מהדות"נ]

התם דהדר עירובן פי' האי דקתני ואם עירבו מותרת לאו לשון עירוב הוא אלא ה"ק אם נתערבו שנפרץ הכותל מביניהן ונעשו אחת מותרות אבל כל זמן שהן חלוקות לשנים אסורות הן ואפילו עירבו: [מהדות"ל]

דף כ ע"ב

והתניא לא ימלא אדם ויתן לפני בהמתו פי' זה הלשון משמע שלא ימלא ליתן הדלי לפני' ותשתה ולא נקט לה אלא היא שותה מאלי' דאי נקט לה הוה תני וישקנה השתא דתני ויתן לפני בהמתו דלא נקט ליה משמע דגורי' שמא ימשך אחרי' ויוציא הדלי בחוץ ומאי דשרי במתני' כדנקיט לה היא הא איתמר עלה אמר אביי הכא באבוס העומד ברה"ר עסקי' גבוה עשרה ורחב ארבעה וראשו אחד נכנס לבין הפסין גזירה דילמא חזי ל' לאבוס ומקלקל ומפיק ליה מרה"י לרה"ר ומנח ליה פי' לעולם כל היכא דמכניס ראשה ורובה הכניס אע"ג דלא נקיט לה ונקיט למנא שרי ואי הוה קיימא פרה ברה"ר והכניסה ראשה ורובה בפנים שרי אף ע"ג דלא נקיט לה ובריייתא דתני לא יתן בכה"ג מיירי כגון דקאי אבוס ברה"ר וראש האבוס נכנס לבין הפסין והבהמה עומדת ברה"ר בצד האבוס והכניס ראשה ורובה בפנים לתוך הפסין התם קא תני שלא ימלא ויתן לפני בהמתו בראש האבוס הנכנס בפני' דלמא חזי לאבוס דמקלקל בראשו השני העומד בחוץ וילך לתקנו וישכח ויצא עם הדלי בידו ויניחנו ברה"ר אבל ממלא ושופך לתוך האבוס והוא שותה שם שכיון ששפך לתוך האבוס לא יוציא הכלי עמו ומש"ה נקט אבוס גבוה עשרה מפני שרוצה לשפוך המים שם ומקשה וכי האי גוונא מי מחייב והאמר רב ספרא המפנה חפצים מזויות לזויות ונמלך עליהן והוציאן פטור שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך פי' זה האיש עקר הדלי על דעת להניחו בראש האבוס העומד בין הפסים ואם שכח והוציאן בחוץ פטור הוא ואין לומר דילמא בתר דאנחי' בראש האבוס שקיל ליה ומפיק ליה דכיון דאנחי' מאי בעי דליפקי' בחוץ אי חזו לאבוס דמקלקל אזיל בלא הדלי אלא ודאי בעוד שהדלי בידו שעדיין לא הניחו גורי' דילמא בהדי דנקט ליה בידיה מינשי ומפיק ליה ומהדר דילמא הדר מעייל ל' וקמעיל מרה"ר לרה"י: [מהדות"ל]

דף כא ע"ב

פיסקא ר' יהודה אומר עד בית סאתים נ"ל דה"ג או דילמא פסין בלא בור קאמר וקמבעיא ליה אם עולה רוחב

דמסכת שמחות מצא מת מצוה מיטפל בו וקוברו איזהו מת מצוה כל שהוא צוות ואין בני העיר שומעין קולו אבל אם הי' צוות לבני העיר שומעין קולו אין זה מת מצוה: [מהדות"נ]

לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד היא פי' דקס"ד דהאי אל יצא איש ממקומו עם חפצו בידו משמע: [מהדות"נ]

דף יט ע"א

דילמא היינו דמדבר קשיא לי והא גי' בן הנם בירושלמי הוא סמוך לעמק יהושפט ויש לומר ידוע הי' להם שלא על זה גי' בן הנם שבירושלמי והא אוסר שבאותו של ירושלים לא היו ציני הר הברזל שעולה עשן מביניהם אלא מקום אחר יש בעולם שיש שם שני דקלים ועולה עשן מביניהם ושמו גיא בן הנם: [מהדות"ל]

דף יט ע"ב

כי פליגי משמונה ועד שתים עשר פי' והכין היציעה של משנה עושין פסין לביראות ארבעה דאמרין נראין כשמנה דברי ר' יהודה ר"מ אומר שמנה נראין כשנים עשר פי' במה דשאתה מתיר עד י"ג אמה ושליש אני מצריך ד' פשוטין באמצע וכמה יהא ביניהן שיפסיק שם ד' דיומדין בלא פשוטין שתי רבקות של ג' בקר דברי ר"מ שהן י' אמה ור' יהודה של ד' בקר שהן י"ג אמה ושליש אבל אם הן יותר צריך פשוטין: [מהדות"נ]

ה"ק זו תורת מחיצה עלי' ופרצתה ביתר מעשר כו' אי קשיא והא אמרין בפירקין דלעיל תנא והרחב מעשר אמות ימעט ר' יהודה אומר אינו צריך אלמא גם במחיצה נמי הי' מתיר יותר מעשר יש לומר דוקא בפתח המבוי הי' מתיר יותר מעשר אבל סביב סביב לא דלא פליג ר' יהודה על מאי דתנן שיירא שחנתה בבקעה והקיפוה כלי בהמה כו' עד כל פרצה שהיא בעשר אמות מותרת: [מהדות"ל]

דף כ ע"א

כל מחיצה שנעשית בשבת בין בשוגג בין במזיד שמה מחיצה פי' אע"ג דפליגי אמוראי בבאו מים בשבת ובשלשה ומת א' מהן ובשנים וניתוספו עליהן ובמבוי שניטל קורתו או לחייו דוקא היכא דאיכא מחיצות דאורייתא וחסר תיקון דרבנן פליגי אבל במבואות דאורייתא לא פליגי שאם היו מחצלאות פרושות ובאו גוים וגילום בשבת אסור מן התורה לטלטל שם וליכא למימר שבת כיון שהותרה הותרה וכן נמי אם פרשו גוים מחצלאות והקיפו רשה"ר בשבת מותר לטלטל שם ולא אמרינן כיון שנאסרו למקצת שבת נאסרו

בקיעת הרבים שלא היו מצויין הרבים לעבור שם ולא פליגי אלא בשתי מחיצות דר' יהודה סבר שתי מחיצות דאורייתא ורבנן סברי שלש: [מהדות"ל]

וכל זו הסברא אין בה מתום אלא זהו העיקר ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרומיהו כאן הודיעך כוחה של מחיצה ה"ג כאן לא ס"ל פירש מדקאמר כאן הודיעך ולא קאמרי מכאן למדנו משמע הן הודיעוך אבל אנן לית לן האי סברא והאמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן ירושלים אלמלא דלתותי נעלות בלילה חייבין עליה משום רה"ר פי' מפירקן דלעיל אמרן דירושלים היא עיר של ששים ריבוא ומש"ה אין חומותי נמעילות לשויא רשה"י שיהו דלתותי נעלות בלילה כמו בית וחילקנו שם בין ירושלים שהיא רשות הרבים ובין מבואות המפולשין לרה"ר סגי לי' בצו"פ מיכן ולחי או קורה מיכן וכי נעלות דלתותיה היא רשה"י ואע"ג דביום בקעי בהו רבים מישתרי בצו"פ בלחוד. אלא כאן. וסבירא להו ואע"ג דקאמר הודיעך לאו למימרא דלא ס"ל הכי אלא מפרשי מילתייהו דרבנן דכאן הודיעך דבר זה והלכה כדבריהם דיחיד ורבים הלכה כרבים ולבסוף מסיק דהיכא דאיכא שתי מחיצות מעלייתא מודה ר' יהודה דלא אתי רבים ומבטלי מחיצתן ואע"ג דניחא תשמישייהו ומודה בירושלים ובמבואות המפולשין לרה"ר ובחצר שהרבים נכנסין בו ויוצאין בזה ובמבואות המפולשין לבורות לשיחין ולמערות ושביל בית גלגול ותל שהרבים בוקעים בו בכולהו מודה ר' יהודה ולא פליג אלא בפסי ביראות דליכא מחיצות מעלייתא ורחבה דמבעי' לי' על תל שהרבים בוקעין בו לר' יהודה לא סבר להאי פירוקא הכל כדכתבית במהדורא קמא והיא העיקר וכל מה שכתבתי לעיל אין בו מתום: [מהדות"ל]

דף כב ע"ב

קרקפנא חזיתי' לרישך בי עמודי כדאמרה ר' יוחנן להא שמעתא מיכן מוכיח שלמד אביי לפני ר' יוחנן מפני שר' יוחנן האריך ימים הרבה כאשר כתוב בשלשלות היחס של גאונים: [מהדות"ל]

שם אמר ר' אבהו א"ר יוחנן מעלות ומורדות שבארץ ישראל אין חייבין משום רשה"ר פי' ר' יוחנן ס"ל כר' יהודה כדאמרן וירושלם דניחא תשמישה אמר דאיתי דרך הרבים ומבטל מחיצתא ובמעלות ומורדות דלא ניחא תשמישייהו אמר דלא אתי דרך הרבים ומבטל מחיצתא ומילתא דמבעיא ליה לרחבה פשיטא ליה לר' יוחנן: [מהדות"ל]

מבואות המפולשין לבורות פי' הבור היא לו מחיצה שלישית והוי רה"י לשבת משום דעיילי רבים

הבור למדת בית סאתים אי לא וה"פ מי אמרי' אדם נותן עינו בבורו ולא גזרי' דילמא אתי לטלטולי יותר מבית סאתים בקרפף דעלמא פי' אע"פ שההיקף עם חלל הבור היא יותר מבית סאתים אדם נותן עינו בבורו ורואה שהבור לא חזי לתשמיש הילכך לא יתירו קרפף דעלמא שהוא יותר מבית סאתים דחזי כולו לתשמיש או דילמא אדם נותן עינו במחיצתו וכיון שהוא מקפת יותר מבית סאתים אתי למישרי בעלמא ושרי' ובעי למיפשט מדתניא רשב"א אומר בור בית סאתים אבית סאתים מותר שאע"פ שעם ההיקף יבא יותר מבית סאתים היא מותר ומדקאמר ר"ש בור בלא פסין מכלל דר' יהודה בור ופסין קאמר ולא פסין בלא בור דשמעי' לר' יהודה דאמר עד בית סאתים עם ההיקף והבור אבל יותר מבית סאתים אסור ואתא ר"ש למימר אפילו אם הבור לבדו הוא בית סאתים שההיקף יבא עכשיו יותר הוא מותר ואי לאו דשמעי' לר' יהודה דבכה"ג קאסר לא הוה אמר מותר ותפשוט מהכא דר' יהודה דאמר בית סאתים בור ופסין קאמר ולא פסין בלא בור דאי פסין בלא בור קאמר איהו נמי בכה"ג מישרא שרי ודחי דר' יהודה פסין בלא בור קאמר דאין חלל הבור מן המנין ובכי היא גוונא איהי נמי שרי ואיכא בינייהו ארוך וקטן דר' יהודה הוה שרי בית סאתים פסין בלא בור אפי' ארוך וקטן ור"ש דנקט בית סאתים אבית סאתים לא שרי ארוך וקטן ואי קשיא ולימא דפליגי אלא אמרו להרחיק דר' יהודה שרי להרחיק טפי עד שיהא ההיקף לבדו בית סאתים בלא הבור תשובה אע"ג דפליגי בהא אית לן למימר דפליגי אבית סאתים דמדקאמר ר"ש מותר יש לומר דר' יהודה אסר ותירץ דאיהו נמי שרי אלא דפליגי בארוך וקטן א"נ אין לפרש דקסבר ר"ש שלא ירחיק יותר משתי אמות דכיון דס"ל אדם נותן עינו במחיצתו עד בית סאתים שרי כר' יהודה והאי דקאמר לא אמרו להרחיק לאו דלא ליטפי היא אלא דלא ליבצר וכך אתה צריך לפרש ולא אמרו שצריך להרחיק אלא כדי ראשה ורובה של פרה ואין ביניהן דבר אחר אלא דאריך וקטן: [מהדות"נ]

דף כב ע"א

דר' יהודה אדר' יהודה ל"ק הכא איכא שתי מחיצות מעלייתא נ"ל דר' יוחנן לא ס"ל להאי תירוצא דהא ירושלים ארבעה מחיצות מעלייתא אית לה והוה אמר דאלמלא דלתותי נעלות בלילות חייבין עלי' משום רשה"ר דאיתי דרך הרבים ומבטל מחיצתא ולא ס"ל כרבנן אלא כר' יהודה וכן נמי יש לומר דרחבה דמבעי' ליה לר' יהודה היכא דלא ניחא תשמישתי' לא ס"ל להאי פירוקא דא"כ ליפשוט מהכא כדאקשייתי במה"ק אלמא סברי ר' יוחנן ורחבה דהא דאמר ר' יהודה הכא נושא ונותן באמצע כגון שלא היתה